

Veel melk uit ruwvoer in eerste stalperiode lagekostenbedrijf

Gerrit Rimmelink

De eerste stalperiode van het lagekostenbedrijf zit er al weer op. Daarin is gebleken dat met een beperkte krachtvoergif een goede melkproductie mogelijk is. Bij voorraadvoeding vraagt de verdeling van verschillende ruwvoerders over dag en nacht extra aandacht. Dat geldt ook voor de verdeling van het ruwvoer binnen de groep pinken en droogstaande koeien.

Voorraadvoeding

In de ligboxenstal zitten twee groepen dieren: Melkgevende koeien en droogstaande koeien plus pinken. We verstrekken het ruwvoer in voorraad voor een diagonaal voerhek dat langs de buitenzijde van de stal is geplaatst. In de stalperiode is er één vreetplaats per 2,5 melkkoe beschikbaar.

De opzet is om niet meer dan 30 % snijmaïs in het winterrantsoen te hebben. Het vorige jaar hadden we echter 2,5 ha grasland te weinig. Daardoor bestond de afgelopen winter het ruwvoer voor de helft uit snijmaïs en voor de helft uit graskuil. 1 à 2 keer per week werden met een kuilsnijder nieuwe blokken voor het voerhek gezet (om en om snijmaïs en graskuil). De blokken werden tweemaal daags met een hydraulische schuif, die aan de zijkant van de trekker is gemonteerd, tegen het voerhek geschoven. De graskuil was met 875 VEM, 62 DVE en 50 OEB van gemiddelde kwaliteit. Over het algemeen gaven de koeien de voorkeur aan de graskuil. 's Nachts moesten de dieren daarvoor relatief veel snijmaïs vreten. De volgende morgen werden de voerresten (vooral snijmaïs) doorgeschoven naar de groep droogstaande koeien plus pinken. Voor deze groep bestond het rantsoen naast circa 10 % voerresten van de melkkoeien uit graskuil die ook in voorraad werd verstrekt.

Doordat de melkkoeien tijdens de lactatie weinig krachtvoer krijgen, worden ze in de droogstand niet gauw te vet. Echter een Ca-gehalte van 8 gram en een K-gehalte van 40 gram per kg droge stof graskuil werkt melkziekte in de hand. Van de 2e kalfs en oudere koeien moest 50 % tegen melkziekte worden behandeld. Daarnaast is de groei van het jongvee tegengevallen. Er wordt een oplossing gezocht in aanpassing van het rantsoen en de huisvesting van de droogstaande koeien en de pinken.

Beperkt krachtvoer

De koeien moeten veel melk uit ruwvoer geven.

In de stalperiode gaan we uit van 16 kg FPCM (= melk met 4 % vet en 3,30 % eiwit) uit alleen ruwvoer (bij vaarzen 12 kg FPCM). Per 2 kg FPCM méér worden alle dieren beloond met 1 kg krachtvoer tot een maximum van 8 kg krachtvoer per dag. De minimale gift is 1 kg (lok)brok per dag. Als het nodig is passen we de krachtvoergif na elke melkcontrole aan met een halve of een hele kilo per dag.

Krachtvoer wordt alleen in de melkstal verstrekt met handbediende automaten. Omdat de afgelopen stalperiode het ruwvoer voor 50 % uit snijmaïs bestond is een eiwitrijke brok met 940 VEM, 120 DVE en 18 OEB gevoerd. Bij een productie van 32 kg FPCM was de DVE-behoefte met 8 kg van deze brok voor 95 % gedekt. Bij lagere producties liep de DVE-dekking terug naar 80 %. Om deze ongelijkheid te voorkomen, doen we ons best om de volgende stalperiode minimaal 70 % graskuil te voeren. Door een lagere krachtvoergif in de weideperiode, maximaal 4 kg in het voorjaar en 6 kg in het najaar, denken we uit te komen op circa 1200 kg per koe per lactatie.

Melkproductie valt mee

Bij de start van het bedrijf gingen we ervan uit dat de melkproductie van ruim 8200 kg zou dalen naar 7500 kg per jaar. De eerste drie maanden van 1998 lag de voorspelde 305-dagenproductie rond de 7800 kg met 4,50 %

Bedrijfsopzet

- 400.000 kg melk op 32 ha land
- 12.500 kg melk per ha
- per koe 7500 kg melk (controle) met 1200 kg krachtvoer (excl. jongvee)
- 53 melkkoeien
- Ruwvoer voor 100 % van het eigen bedrijf
- 27 ha gras (en klaver), waarvan op 24,5 ha huiskavel
- 5 ha snijmaïs op veldkavel

vet en 3,30 % eiwit en een standaardkoe-productie van gemiddeld 37. Opvallend is dat het eiwitgehalte bij de dieren die 60 tot 120 dagen in productie zijn daalde naar 3 %. Dit kan het gevolg zijn van een tekort aan energie en eiwit aan het begin van de lactatie. Ook onvoldoende afstemming van het energie- en eiwitaanbod in de vorm van ruw- en krachtvoer kan de oorzaak zijn.

Om na te gaan of er voldoende eiwit-stikstof in het rantsoen zit, zijn ureumwaarden in de melk gemeten. Het ureumgehalte in de tankmelk was

in maart 1998 slechts 16 mg per 100 g melk, terwijl 20 - 30 mg per 100 g melk wenselijk is. Bij individuele dieren zat in de ochtendmelk zelfs minder dan 10 mg ureum per 100 g melk. Dit wijst er op dat de verdeling van kuilgras en snijmaïs over de dag en de nacht ongelijk is geweest. Blijkbaar is de DVE-aanvulling twee maal daags in de melkstal ook krap geweest. Voor de volgende stalperiode vragen het aandeel graskuil in het rantsoen (minimaal 70 %) en een gespreide aanvulling met snijmaïs extra aandacht.

Kuilblokschuif

Gedurende zes weken hebben we ervaring opgedaan met aanschuiven met een kuilblokschuif. Dit is een elektrisch apparaat dat in staat is om de blokken kuilvoer traploos op te schuiven. Daarbij rusten de blokken grotendeels tegen- en voor een klein deel op de schuif. Met dit apparaat wordt alles tegelijkertijd en in dezelfde mate aangeschoven, ook de losse maïs. Daardoor oogt het netter dan bij gebruik van de trekkerschuif. Wanneer twee keer aanschuiven niet voldoende bleek te zijn, werd dit met een druk op de knop gecorrigeerd. Bij gebruik van de kuilblokschuif wordt uitgegaan van veebezetting van 3,5 koe per vreetplek. Daarbij is volgens de leverancier de bezetting van het voerhek over een etmaal 60 %. Volgens Roel Withaar, de bedrijfsboer van het lagekostenbedrijf, is de vreetruimte voor de zwakkere dieren zo te krap. Hij heeft ook de indruk gekregen dat de rangorde in veestapel zich na het plaatsen van de kuilblokschuif eerst moest herstellen. Verder moet, om de voorraad aan te kunnen vullen, het voer eerst (bijna) op zijn. Daardoor ben je minder flexibel in het tijdstip van kuil uithalen. Al met al hebben we de indruk gekregen dat een kuilblokschuif goed werk levert, maar geen tijds winst oplevert. Daar staat wel een extra investering tegenover, die slecht past in het kader van het lagekostenbedrijf. Daarom wordt nu weer met de trekkerschuif gewerkt.

Bij voorraadvoeding vraagt de verdeling van gras- en snijmaïskuil over dag en nacht extra aandacht.

